

Inspiratiebronnen digitaal aanboren

Mensen die in de gevangenis zitten, zijn beperkt in hun bewegingsvrijheid. Maar welke plaatsen zou je met 'virtual reality' (VR) wel niet kunnen bezoeken? Deze toepassing kan wellicht goed werken voor gedetineerden die lange tijd afgesloten zijn (geweest) van plaatsen die voor hen van betekenis zijn. Met deze insteek begon de Dienst Geestelijke Verzorging van Justitie aan een proef met de inzet van een VR-bril. De auteur beschrijft de eerste ervaringen.

Bikram Lalbahadoersing

HET IS INMIDDELS BIJNA twee jaar geleden dat een Justitie-collega, die zich bezighoudt met innovatie, mij benaderde. Hij vertelde mij dat hij ideeën had voor het gebruik van een VR-bril; ik liep er niet meteen warm voor. Daarop legde hij uit hoe je met het gebruik van de bril alles driedimensionaal waarneemt en je jezelf daarmee echt in een andere ruimte of locatie waant. Ik werd uitgenodigd om het zelf te ervaren.

Jeugtherinneringen delen

Enkele dagen later stond ik in het kantoor van deze collega en kreeg een 3D-bril opgezet; dat is een soort grote duikbril over beide ogen. Ik zag nog niets. De technicus vroeg mij daarop waar ik heen wilde gaan. 'Naar mijn ouderlijk huis in Groningen, want daar ben ik in geen jaren geweest', zei ik. Hij voerde de straatnaam in en al snel 'stond' ik in de straat waar ik als kind ben opgegroeid. Ik kon om mij heen kijken, mij omdraaien, naar boven kijken en ook door de straat lopen. Ik beleefde het alsof ik daar in die straat aanwezig was, omdat het zeer realistisch overkwam. Om de beleving nog completer te maken, navigeerde ik nog verder in StreetView. Herinneringen uit mijn kinderjaren kwamen boven en spontaan begon ik die aan de technicus te vertellen.

Proef met gedetineerden

Dat er voldoende potentie in zit, was me meteen duidelijk. We gingen dit uitproberen in de praktijk. Daar waren wel verschillende veiligheidswaarborgen bij nodig. Plaatsen van delict of de woonomgeving van een slachtoffer of nabestaande bezoeken zou bijvoorbeeld niet worden toegestaan of aangeboden. Geestelijk verzorgers hadden aan enkele gedetineerden gevraagd of zij mee wilden doen en dat leverde voldoende aanmeldingen op. De gedetineerden gaven aan welke locaties zij wilden bezoeken en werden daarna door de geestelijk verzorgers mentaal voorbereid voor een virtueel bezoek. Na de sessie voerden de geestelijk ver-

zorgers een nagesprek. Zo konden we begeleiding bieden om de impact van de ervaringen een plaats te geven. Bovendien konden we zo ideeën opdoen voor het verder inzetten van een VR-systeem bij geestelijke verzorging.

Meer diepgang

Een van de geestelijk verzorgers vertelt in het evaluatieverslag: 'De gedetineerde is geadopteerd en heeft mooie herinneringen aan zijn eerste bezoek aan zijn biologische moeder in zijn geboorteland. Onze gesprekken gingen daar vaak over. Door deze ervaring min of meer samen op te doen, kregen onze gesprek-

ken een zekere diepgang. Ook versterkte deze ervaring voor hem de motivatie om ervoor te gaan als hij straks buiten zal zijn. De ervaring draagt ten slotte ook bij aan een stukje "gewenning" van het weer op straat staan na een lange detentie.'

De geestelijke verzorging bij Justitie is voornemens om de inzet van virtual reality in het werk verder te onderzoeken.

B. Lalbahadoersing is hoofd van de hindoe geestelijke verzorging bij de Dienst Geestelijke Verzorging van Justitie. E-mail: bikram.l@dji.minjus.nl.